

# Ferenczes István

## Minerálnája pesznyá

aztán megállsz

ködbe nézel  
semmit se látsz  
semmit sem értesz

vége van  
vagy most kezdődik

kilöknék fél kézzel  
egy hazátlan virradatba  
mint aki rossz ajtón csöngetett  
kilöknék mint  
delfineket a mostoha óceán  
a levegőtlen partra

arcodra savas eső csorog  
légüres tér leszel  
vak tükre a semminek  
fogaid között gyöngyház  
kokszipor kohósalak  
lúgban főtt halak

talán csönd lesz  
fél perce múlt

megállsz  
mint két emelet között a lift  
zsebedben nem lelsz szál gyufát

sivatag sötét már minden  
vér üt át a Krisztus ingen  
szilícium köd szítál  
klórfelhők szállnak  
hó hull ránk szublimát  
mustárgáz szublimál

Szmog és Magóg fia vagyok  
hiába könnyezek ecetet savat  
kihűlt a levegő a Kárpátok alatt

fölszállott a páva  
acetilén lángra  
szegény szeretőmnek  
láncoltatására  
füstök üszkők lávák  
napfoltokba robbant  
hírrel hirdessétek  
borzasztóbb lesz holnap  
fluor lányok szüzek  
atommáglyák szenek  
perzselnek föl minket  
füstbement terv visznek

tele az örök anyaggal  
tele van gittel a pofánk

a szervestől a szervetlenig  
az alázattól a gyalázatiig

épül le elménkből a lélek  
tűnik láthatóból

*pusztul láthatatlanba a fényünk*

*mert az anyag örök  
akkor is ha törött  
mert az anyag köröz  
tüdőbe gyűl csörög*

*nem vész el semmi csak átalakul  
csak lenni s a nem lenni  
fűrészrel ide oda porba  
villanóból illanóba  
sarki jégbe rianóba*

*se mínusz se plusz  
minden megmaradt  
csak mi hulltunk ki  
a hátsó rablakon*

*el veszünk  
meghalunk hiába*

*csto eto táváris  
Lomonoszov Miháj*

*gégemetszés  
katéter művese  
elektrosokk*

*betereled az embert  
mint karámba a kritikus tömeget  
a napfényes retortákba  
hogy végképp átlényegüljön*

*micsoda madár  
jaj de rongyon jár  
halogén virág  
ég a láza  
tűz az ánya  
vákuum királylány  
irtott erdőn jár*

*akár csak egy költemény*

*elmúlik a szürke gém  
mintha Auschwitz egén  
felhőjáték rozsdafolt  
flamingógyász gólya volt  
lehullnak a kócsagok  
fehér sólyom hóbagoly  
mennybe szállnak sóhajon  
varjú káron óhajon*

*hozzád kiáltoznak Uram  
mert a lelkünk lángba múlt  
hozzád fel csak füst tolul  
aki fölszállt porba hull*

*nem veszett el semmi  
csak a holnapi s a keddi  
állatiból az emberi  
emberből az isteni*

*nem veszett el semmi  
csak a haza s a szava  
nyelvünkéből az anya  
Donnál az apa  
a Pónál nagyapa  
se itthon se otthon  
vályú lett bölcsőnk  
a baromudvaron*

maga a miniszter volt uram  
ő lőtte ki a fekete gólyát  
az a nagy kommuniszt  
ki most nagy demokrát  
az lőtte ki a fekete gólyapárt  
nyökögte a deltai öreg lipován  
szinte sírva mesélte itta a vodkát  
az állomási restiben  
azóta a gyásznak sincs már színe  
se színe se címe  
ez a világvége

szépen úszik a Tiszán  
az én rózsám encián  
tiszavirág vagy csihán  
tán egy cseppentés cián

Tiszából Dunába  
Dunából virágba  
pusztuljál imába  
magfúzióba  
virágból Dunába  
ugorj a sivárba  
nincsen már Tiszába

végtelen kör vagy Istenem  
tökéletes  
négyzögesítették mindenünk  
szívünk harang  
négyzetes  
tisztaságunk  
végzetes

mint egy vadkempingezés

szénerdő mélyén kénpaták szélén  
vikkendünk ma oly rózsás oly krómbítás  
kedvesem fölött oxigénsátor  
gyönyörű csövek nikkal lasszók  
vörös kábelekkal át- meg átszövik  
mint egy Csehov mondatból a vér  
lassan elszivárog  
napalmfényes élete

temessetek egy ózonlyukba  
majd az Antarktisz fölött  
megsemmisülésünk  
tökéletesebb lesz a maghasadásnál

qu'est-ce que ceci  
monsieur Lavoisier

olajfolton táncolnak a pingvinek  
havat esznek lúgot isznak a gímek

s hallisztet a rénszarvasok  
mert már se legelő  
se levegő nincs  
mondta a gyönyörű  
fehérbe öltözött vogul lány  
a moszkvai reptéren  
hazamenni készült  
de nem tudta  
hol lesz hazája mire visszatér  
talán ötszáz kilométerrel északabbra kéne repülni  
pedig csak egy hónapja jött el otthonról  
de az olajkutak  
a gáztelepek  
akár egy tankhadosztály

tömek előre terelik maguk előtt  
a medveének népét  
előre északra felfelé a tundrán  
nincsen ott már fehér ruha  
a Jeges-tengerig fel sem érünk  
védképp kipusztulunk  
mondta a vogul lány  
vagy talán osztják volt

csto eto táváris  
bontod a lazacot  
késed olajtól vacog  
szomjas ha lennél  
vizet ne keressél  
szarvasaink lábán jaj  
az olaj fekete vaj  
a varjak gyomrában haj  
kátrány fáradt olaj

szavalta énekelte a minerálnájá pesznyát  
egy-két magyar dalt is dúdolt

csto eto táváris Lomonoszov Miháj

kis kacsa fürdik karbolban jódban  
anyjához mészül lenge homályba  
gipsz van a szárnyán gálic a talpán  
szeme kifordul holdtenger partján

hej halászok dalászok  
mitől híz a babátok  
nem dagad az kenyértől  
keszegbe gyűlt szeléntől

hát a keszeg mit tesz  
mikor anilin eszik  
nem isz az csak kéneget  
hullafolton lézeret

az égbolt is  
mintha kilyukadt volna  
mintha perselynyílás lenne a telehold  
úgy-e Uram nem a te kezéd szórja  
nem a ciklongáz csorog reánk  
csak törvény s joghiány  
úgy-e hogy nem azért kezdted  
hogyan vége is legyen

úgy-e hogy mindent nem vehetnek el

legalább a levegőt nem vehetik el

kérdezte  
talán már nem is tőlem  
tőled kérdezte Istenem  
a klinikai halálból  
visszatért feleségem  
mikor levették a gépről

jaj mire vetemedtél  
lenge oxigénem  
te valál te levél  
az én jobbik énem  
de te odamentél  
mint a ribanc mégyen  
félértékű szénhez  
a vashoz a kénhez  
nitrogénhoz rézhez  
mert az ők országa jövel  
füstfeketét növel

qu'est-ce que ceci  
monsieur Anton Lavoisier  
miféle anyag az  
mely ellenünkre  
csakazértis megmarad  
a szilikózis holtunkig kitart

hamvaimat szórjátok az Oltba  
ha már nem lehet a Holdba  
mondta színész barátom  
ki fő pályabérben  
légszomjat játszott a télben  
kitépett gégéjű hattyúként  
haldoklott a színpadon  
földi s égi létben  
a vas és atzél országában  
a sóhajtáshoz sem jutott ájer  
a hirtelen halálhoz is keveset  
utált ki a káder

mert a világ csupa tűz  
kit összefűz  
kit elűz  
jég hátán a parti fűz  
vigasztalin  
hullatja levelét a földre  
mintha cementpadlóra  
egy kízókamra  
klórmésszel felocsolt  
rózsaszín padlójára

mintha bosnyák aknamezőre

örömódát zeng a kerozin a benzin  
a rohasztó enzim  
a hitleráj a hitleráj  
az yperit az arzenyál  
a dionin a kátrány  
sárlík a csákány  
elvtárs a sárkány  
sárba ha ránt  
peroxidáld

csönd van  
másodperc hazám  
lefele száll  
borban a könny

kedvesem árvám  
elporlad arcunk  
akár márványban  
a zárvány

bezámak minket is  
egy hideg benzolgyűrűbe a dezoxiribancok  
vagy odakötöznek  
egy telhetetlen szénhidrogén lánchoz  
mintha szégyenfára  
szénmonoxidálnak  
a kor berlinfalára  
mutagén hidrátok  
ipari karátok

sejtjeinket elöntik  
nitritek nitrátok  
az anyaföldbe lemosott átok  
vérünkbe visszaköröz  
mert nem vész el semmi csak átalakul  
csak a sorsunkon üt át balul

a fekete folt  
a holnap volt  
s csontjainkban a cézium  
máma tán nem hasad tovább

muszáj volt átszöknöm a zöldhatáron lelkem  
a kombinát miatt ott kellett hagynom  
vásárhelyt  
a székely fővárosból  
szülőföldemről kellett elmenekülnöm  
három hidrocortizon injekció sem használt  
már annyi sem volt elég egy napra  
a kombinát miatt úgy kiritkult a levegő  
a végén a köhögéshez sem jutott belőle  
a kombinát miatt  
a madarak is kipusztultak  
csak a varjak s a csókák bírták  
a kombinát miatt  
amit Jozsif Bánk elvtárs ipartelepített  
hogyan legyen nekijek hely  
betelepítette nekem az aszmát  
a zöld határon szöktem előle  
de jött az ármény is  
a végtelen köhögő roham  
a légszomj is velem  
a kombinát szele előtt nincs határ

aludjál kedvesem  
ne félj  
ébred a plutónium urán  
bőrünk alatt stroncium  
vigyáz reánk  
messzi van Csemobil  
Nevada Japán az Urál  
álmodban elmész Hirosimába  
Kiskapus nappal még feketébb  
éjszakádnál is sötétebb  
kísértet járja a világot  
amoniákok kénhidrogének  
lidércnél maradandóbbak  
visszaütnek akár a gének  
hetedízglen  
akár az esőerdőkre loccsantott etilének  
a szintetikus rémek

grafitba hűtve égsz el  
s leszegényedsz örökre  
mint a végelgyengített  
urán

talán ma kezdődik  
vagy már vége van

kilöknék egy hazátlan virradatba  
mint delfineket a mostoha óceán  
a galvanizált partra

csönd van  
fél perce múlt

semmit sem értesz  
semmit se látsz  
kődbe nézel

aztán megállsz

**Sans mot dire**

1.

*Farkasszemmel néztem a hóhért.  
Tette a dolgát, szó nélkül őlt.  
Azért a lehetetlen szóért,  
Talán sajnált, de lehet, hogy gyűlölt.  
El kell múlnom azért a hóért.*

2.

*Azért a reménytelen hóért,  
Az egyetlen egyet kerestem.  
Némán várt vérpadon a hóhér.  
Nem tudtam kimondani ott sem.  
Meg kell halnom azért a szóért.*

## **Apostrophe**

*Valamikor talán  
leülök melléd  
Felhőre  
vagy szögesdrótra  
Gyönyörű leszel  
akár a gyémánt  
akár egy holló  
Én pedig megöregszem  
mint egy karácsonyi csecsemő  
Nem lesz több szavam  
egy szónál  
De azt te sem tudod  
kimondani*